

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

ОПРЕДЕЛЕНИЕ № 6

София, 30 юни 1992 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Асен Манов

Членове: Младен Данаилов

Теодор Чипев

Цанко Хаджистойчев

Милена Жабинска

Станислав Димитров

Любен Корнезов

Нено Неновски

Пенчо Пенев

при участие на секретар-протоколчика Снежана Петрова разгледа конституционно дело №12/1992 г. Докладчик по делото – Любен Корнезов.

С определение № 158/28.04.1992 г. Върховният съд, I н.о., е спрял производството по н. д. № 771/1991 г\ и е сезирал Конституционния съд да се произнесе по въпроса, „съответствува ли Наредбата-закон за съдене от Народния съд виновниците за въвличане на България в световната война срещу съюзените народи и за злодеянията, свързани с нея, на Конституция-та на Република България".

С определение от 26 май 1992 г. Конституционният съд е конституирал като заинтересовани страни Народното събрание, Министерството на правосъдието, Върховния съд и главния прокурор.

Становище по делото са представили Върховният съд и главният прокурор.

Производството по делото е в първата фаза относно допустимостта на искането (чл. 1-9 от Закона за Конституционния съд и чл. 25, ал. 1, буква „а“ от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд).

За да бъде валидно сезиран Конституционният съд, е необходимо искането да изхожда от органите и лицата, посочени в чл. 150 от Конституцията, и поставеният въпрос за разрешаване да е в неговите компетенции (чл. 149, ал. 1 от Конституцията).

Законодателят в чл. 150, ал. 1 от Конституцията изчерпателно е посочил органите и лицата, които имат право да сезират Конституционния съд, а това са най-малко 1/5 от народните представители, президентът, Върховният касационен съд, Върховният административен съд и главният прокурор. До създаването на определената с Конституцията нова организация на съдебната власт (глава VI от Конституцията) Върховният съд на Република България като най-висша съдебна инстанция изпълнява функциите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд, вкл. и с правомощието да сезира Конституционния съд (аргумент от § 2 и 4 от Преходните и заключителните разпоредби на Конституцията). Това правомощие на Върховния съд е дадено на него като на орган, а не на отделни негови членове или състави. Така например председателят на Върховния съд, който има качеството както на съдия, така и на административен ръководител на ведомството, не може да сезира валидно Конституционния съд. Това се отнася и до отделни състави на тази наша най-висша съдебна инстанция.

В чл. 150, ал. 2 от Конституцията е дадена конкретна хипотеза, при която Върховният касационен съд и Върховният административен съд, а до тяхното изграждане Върховният съд, могат да спрат производството по висящо пред съдилищата дело и да сезират Конституционния съд, ако по

тяхна преценка има несъответствие между закон и Конституция. Това искане не може пряко да се отнесе до Конституционния съд от отделните съдебни състави, разглеждащи конкретното дело, а от Върховния съд като един орган, в който участвуват всички негови членове. Върховният съд е колективен орган, чиито членове са избрани по съответния от закона ред.

Точно това е имал предвид и законодателят в чл. 16 от Закона за Конституционния съд, като е посочил, че Конституционният съд действа по инициатива на органите и лицата по чл. 150, ал. 1 от Конституцията.

В конкретния случай Конституционният съд е сезиран от състав на Върховния съд, състоящ се от трима съдии, а не от Върховния съд като орган, състоящ се от всички негови членове, и поради тази причина искането е недопустимо.

От друга страна, Наредбата закон за съдене от Народния съд виновниците за въвличане на България в световната война срещу съюзените народи и за злодеянията, свързани с нея, е един временен нормативен акт. Тази Наредба-закон е изчерпала своето действие и в този смисъл не регулира в настоящия момент обществени отношения, за да се преценява нейното съответствие с днешната Конституция. Що се отнася до преценка за законосъобразност на конкретно произнесените съдебни актове по Наредбата-закон, то тя единствено е в компетенциите на съдебната власт. Ако се явят затруднения от процедурен характер за разкриване на обективната истина и справедливостта, то могат да се направят постъпки по законодателен път за отстраняването му.

Водим от казаното дотук и на основание чл. 19 от Закона за Конституционния съд, Конституционният съд

ОПРЕДЕЛИ:

Отклонява като недопустимо искането на състав на Върховния съд, I н. о., за произнасяне по въпроса, съответствува ли Наредбата-закон за

съдене от Народния съд виновниците за вълчане на България в световната война срещу съюзените народи и за злодеянията, свързани с нея, на Конституцията на Република България.

Прекратява производството по дело № 12/1992 г. на Конституционния съд.

Връща искането на предявителя с препис от настоящото определение.

Препис от определението да се изпрати и на конституираните заинтересовани институции.

Определението е окончателно.

Председател: Асен Манов